

JHR. MR. F.J. LOUDON
VOORZITTER VAN DE STICHTING
TOEZICHT EFFECTENVERKEER

Simpel en secuur

'Dat is dan een schoolvoorbeeld van iemand die achterliep bij de zich ontwikkelende normen,' zegt de heer Loudon als we hem een citaat ('de heren daarboven hebben geen idee van hoe het op de vloer toegaat') van een vroeger bekende functionaris aan Beursplein 5 voorleggen. 'Dat probeerden ze bij mijn vorige werkgever ook wel eens op die manier, maar dan zei ik: misschien begrijp ik er wel niets van, maar ik zie wat jij doet en dat bevalt me niet, daaraan moet een einde komen.'

U bent voorzitter van de STE, is dat een functie of een baan?

Toen ik werd gevraagd als voorzitter was het geen fulltime baan, maar toen hadden we nog een hele andere structuur. Een heel groot deel van het toezicht lag bij de beurzen en daar hield de STE toezicht op. Maar het is nu een volledige baan.

Valt het erg tegen?

Het werk boeit me in hoge mate, dus valt het niet tegen. Toen we op 1 januari 1997 het wettelijk toezicht op beursleden kregen, was dat een enorme uitbreiding van taken. We hebben een plan gemaakt en we waren van mening dat we daar 80 mensen voor nodig hadden. Dat is een aanzienlijke uitbreiding ten opzichte van de 24 personeelsleden die per die datum in dienst waren. De uitbreiding ging gepaard met een reorganisatie welke een veel nauwere betrokkenheid van het bestuur met zich meebracht.

Hoe ver bent u nu gevorderd?

We zitten nu op 58 mensen.

Zijn dat ook mensen van het oude Controlebureau?

Een aantal wel, gelukkig.

Veel?

Enkelen.

Het is nauwelijks een geheim dat er toch wel enige professionele spanningen waren tussen het Controlebureau van de Effectenbeurs en de STE.

Het was meer een discussie over zelfregulering dan wel onafhankelijk toezicht, en die is heel snel gevoerd. Bij zijn afscheid van de EOE betoogde de heer Kuiper dat het de hoogste tijd werd dat de zelfregulering zou zijn afgelopen en dat er een onafhankelijke toezichthouder moest komen. Dat was, meen ik, in maart 1996. Negen maanden later was het zover.

Hoe komt het dat dat zo snel ging?

Heel eerlijk gezegd ging het ons ook te snel, we waren er nog niet echt klaar voor. Maar we waren het wel helemaal eens dat het die kant op moest: op

1 januari 1997 zou de AEX van start gaan en de wet Toezicht Effectenverkeer 1995 ging uit van zelfregulering. En wet is wet, dat kun je niet even aan je laars lappen. Om die wet aan te passen duurt twee jaar, dat is net gebeurd, hij is net klaar. Hij wordt waarschijnlijk 1 januari van kracht. Als het in die zin netjes gebeurd was, dan was per 1 januari het nieuwe systeem ingegaan. Dat duurde te lang, maar we konden gebruikmaken van het feit dat de AEX kwam, die had een nieuwe beurserkenning nodig. Die beurserkenning wordt door de minister verstrekt, niet door de STE. In die beurserkenning is toen gezet dat het wettelijk toezicht door de STE plaats zou vinden en niet meer door de AEX, en dat heeft de AEX ook in zijn reglementen opgenomen. Dus wij houden nu juridisch nog toezicht namens de AEX.

'Wet is wet, dat kun je niet even aan je laars lappen'

Bij de krantenlezers bestaat de indruk dat de STE versneld is opgetuigd wegens het falen van het Controlebureau.

De pers heeft vaak, volkomen ten onrechte, gesuggereerd dat de affaire Nusse Brink en Regio Effect de directe aanleiding was voor het wijzigen van het toezicht. Deze instellingen waren al in 1994 failliet gegaan; dat leek afgesloten. Maar enkele gedupeerden hebben daarover geprocedeerd en uit die processtukken is informatie naar voren gekomen volgens welke de advocaat van een van de betrokkenen van mening was dat indertijd het parlement verkeerd was geïnformeerd door de minister. Dit speelde zich af in oktober 1996. Toen heeft de minister laten weten dat hij dat weer onderzocht wilde hebben. Dat onderzoek is toen uitgevoerd door de STE; samen met Coopers & Lybrand; het rapport was begin januari klaar. Per 1 januari 1997 was de nieuwe structuur al ingevoerd. Dat die structuur gewijzigd is naar aanleiding van Nusse Brink en Regio Effect is absoluut apekool.

Waar kwam u zelf eigenlijk vandaan?

Ik ben op 1 januari 1994 bij Pierson weggegaan. Ik was toen twaalf jaar bestuurder geweest en de grootste deel van de tijd was ik plaatsvervangend

voorzitter. Ik heb toen tegen mijn commissarissen gezegd dat ik dat lang genoeg vond, dus ik wilde op mijn 55ste weg, dat was de reden. Toen kwam de fusie met Mees & Hope en ben ik een halfjaar langer gebleven om dat proces mede te sturen en alsnog vertrokken. Toen heb ik een aantal commissariaten erbij gekregen en werd ik voor de STE gevraagd, wat toen dus nog een parttime functie was.

Dus zelf zat u nog maar heel kort bij de STE?

Ik ben op 1 januari 1996 bij de STE gekomen, en per 1 juli voorzitter geworden. En zes maanden later was er een nieuwe STE, zal ik maar zeggen.

Toen u werd gevraagd, ging u er toen wel van uit dat de zelfregulering zijn tijd gehad had?

Die mening was ik al toegedaan. Ik heb dat besproken met mijn voorganger, Zantman, maar ook met Financiën en het was heel duidelijk dat het die kant uit zou gaan. Maar nogmaals, de snelheid heb ik niet voorzien. Ik dacht dat we daar zo'n twee jaar de tijd voor zouden hebben.

Had u Kuiper ingefluisterd dat hij dat bij zijn afscheid zou zeggen?

Nee, maar het leefde in die tijd al. De discussie werd achter de schermen al lang gevoerd. Met name de internationaal werkende effectenhuizen, de grote banken dus, hadden zo langzamerhand genoeg van zelfregulering, want als je veel met Engeland en de VS te maken hebt, waar een heleboel regelgeving bestond, dan loop je vooruit. Zij vonden het tijd dat er wat zou gebeuren. De meer regionaal werkende effecteninstituten voelden zich best comfortabel met de zelfregulering. Het is ook geen geheim dat de heer Van Ittersum fervent in zelfregulering geloofde.

'De heer Van Ittersum kan echt heel trots zijn op wat hij heeft bereikt'

U hebt hem vele jaren meegemaakt, vindt u het tragisch voor 'de Baron', dat hij de pech had dat normen en mores haasje-over gingen springen?

Ik zie dat heel anders. Ik vind dat hij met geheven hoofd door de wereld mag lopen. Het is erg mode om te zeggen dat het in die tijd een 'rommeltje' was, maar dat is volkomen ten onrechte. De Vereniging voor de Effectenhandel, en ook de EOE, heeft geweldig veel gedaan aan regelgeving en met name ook hebben ze zich sterk gemaakt om de verschillende mores die er bestonden gelijk te krijgen. Het is een heel ongelukkige samenloop dat Nusse Brink en Regio Effect failliet zijn gegaan. Dat gaat ons ook nog wel eens overkomen, dat voorkom je nooit. De heer Van Ittersum kan echt heel trots zijn op wat hij heeft bereikt.

Hoe ver is de regelgeving richting gebruik van voorkennis, in plaats van misbruik, is dat al geregeld?

Nee, dat is nog steeds niet van kracht. Het is wel apart behandeld, maar het zit in de WTE, dus het wordt op 1 januari van kracht. Vanuit juridisch oogpunt is het een heel bijzonder artikel, in de zin dat het strafbare feit buitengewoon ruim beschreven is. De juristen hebben daar grote bezwaren tegen, maar wij vinden het uitstekend. Het is nu zo ruim beschreven dat er een algemene maatregel van bestuur komt waar de zaken genoemd worden die, hoewel ze onder het artikel vallen, niet strafbaar zullen zijn. Dat vergt veel van het vervolgingsbeleid en van de deskundigheid van de rechterlijke macht.

Een ander euvel is frontrunnen. Is dat te reglementeren?

In beginsel valt het onder de definitie van gebruik van voorkennis, alhoewel het best moeilijk is, het begrip te definiëren.

Curriculum vitae

Jonkheer Francis John Loudon (1938) studeerde na het gymnasium Nederlands recht aan de Universiteit Utrecht. Na zijn militaire dienst en betrekkingen bij onder andere N.M. Rothschild & Sons, Robinson Humphry, Chase Manhattan en Morgan Stanley deed hij in 1969 zijn intrede bij Pierson, Heldring & Pierson. Hier was hij vanaf 1981 lid en vanaf 1983 (ook na de fusie met Mees & Hope) plaatsvervangend voorzitter van de Raad van Bestuur. Sinds 1996 is de heer Loudon voorzitter van de Stichting Toezicht Effectenverkeer.

Regelgeving heeft dus ook zijn zwakke schakels. Lig er dan niet vooral een taak voor de bestuurders en directeurs van de huizen?

Ja, wij kunnen echt niet toezicht houden op al die duizenden mensen die zich in het effectenverkeer bewegen. De beste vorm van toezicht, zoals de Nederlandsche Bank dat ook al doet, is erop toezien dat de financiële instellingen de juiste structuren hebben en de juiste interne controles hebben om allerlei ellende te voorkomen. Wij moeten erop toezien dat die systemen er zijn en dat ze werken. Dat is de basis van toezicht. Er staat ook zeer terecht in de wet dat bestuurders betrouwbaar en deskundig moeten zijn.

Waar DNB nogal eens een handje van heeft, is om binnenskamers te mompelen en te zeggen: zou je niet die of dat... doet u dat ook?

Wat DNB binnenskamers zegt, weet ik niet; wel wil ik kwijt dat wij veel meer te maken hebben met kleinere instellingen, bijvoorbeeld vermogensbeheerders die gewerkt hebben op een vermogensbeheerders afdeling van een bank en die voor zichzelf beginnen, vaak met medeneming van een aantal klanten van de bank. Die vragen een vergunning bij ons aan en als wij een gefundeerde reden zouden hebben om die te weigeren, bijvoorbeeld omdat wij ze niet betrouwbaar vinden, of niet deskundig achten, of allebei, dan komen ze meteen terug met een advocaat. Dan wordt er eerst een hoorzitting gehouden om dat nog een keer te overwegen, dat is voorgeschreven, maar als wij bij ons standpunt blijven, dan mag hij naar de rechter.

U probeert om met twee andere toezichthouders, DNB en de Verzekeringskamer, te komen tot een databank van leidinggevenden in de financiële sector?

We kennen in Nederland het sectorsgewijze toezicht, terwijl de markt intussen in ontwikkeling is en die zaken door elkaar heen beginnen te lopen en dat dwingt natuurlijk steeds meer tot nauwere samenwerking. Een van de voorbeelden waar die samenwerking werkt, is de betrouwbaarheidstoets. Daar is een werkgroep voor geweest, die heeft het begrip betrouwbaarheid gedefinieerd, dus we toetsen op dezelfde manier. Vervolgens is er een soort centrale index, waarin uitsluitend staat of iemand getoetst is. Dan kunnen wij contact opnemen met de desbetreffende toezichthouder met de vraag of er iets in het dossier staat dat voor ons van belang is. Volgens de wet mogen toezichthouders gegevens uitwisselen.

Heeft u daar ervaring mee, met het weigeren van vergunningen?

Dat doen we met grote regelmaat. Intrekken trouwens ook. We worden dan ook wel voor de rechter geroepen, en dat mag ook.

Als er een aanvraag is van een meneer die niet helemaal fit en proper is, dan wil de instelling waar die meneer vandaan komt hem waarschijnlijk graag kwijt en geeft die informatie niet door. Andersom werkt het natuurlijk ook. Geeft dat niet een merkwaardig spanningsveld?

Deze discussie is ook in het parlement aan de orde geweest. Het toetsen van de betrouwbaarheid en

deskundigheid beperkt zich ons inziens tot het bestuur en tot diegenen die invloed hebben op het beleid. Verder vinden wij het de verantwoordelijkheid van het bestuur van die instelling dat ze mensen in dienst hebben die fit en proper zijn. Er is een stroming die zegt dat de toezichthouder dat ook moet doen, maar wij gaan niet het werk van het bestuur doen, wij spreken het bestuur daarop aan.

De vuistregel dat er met iemand die afkomstig is van een financiële instelling die zich wil verzelfstandigen, wel wat aan de hand zal zijn, die gaat niet op?

Dat is ook lang niet altijd zo, er zijn ook volkomen integere mensen die kans zien een eigen bedrijfje te beginnen. De meeste mensen zijn gelukkig wel eerlijk, en dat is de regel.

'De meeste mensen zijn gelukkig wel eerlijk, en dat is de regel'

Dat merken wij ook met het toezicht. En we zien hier een heleboel. Ze moeten ook gewoon een heldere, doorzichtige administratie hebben.

Maar de heer Möller wil heel graag naar een Dutch Securities Institute toe, waar al die mensen wel een bewijs van bekwaamheid en ordentelijkheid hebben. Is het ook realistisch en haalbaar, denkt u?

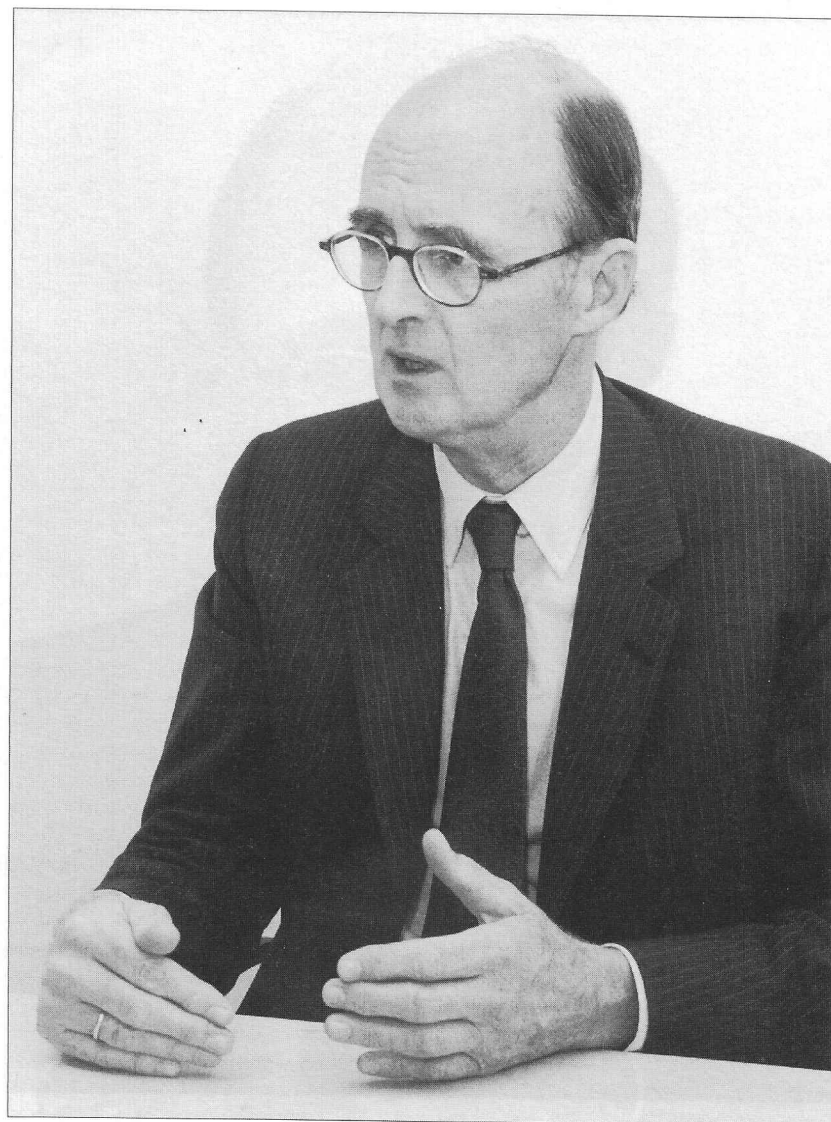
Dat juichen wij zeer toe, maar de bedrijfstak moet dat zelf organiseren. Deskundigheid van het bestuur moet met zich meebrengen dat ze deskundige medewerkers op het publiek loslaten. Dat ze daar zelf maatregelen voor nemen door zo'n instituut op te richten, vinden wij uitstekend. De tijd zal het leren. Het zal er erg van afhangen hoe het publiek erop reageert. Het wordt eerst ingevoerd op basis van vrijwilligheid, maar als er door het publiek inderdaad naar gevraagd wordt, dan wordt het een soort keurmerk.

Moet bankpersoneel daar nou ook onder vallen? Die moeten op de eerste plaats voldoen aan de criteria van de bank?

De discussie is natuurlijk hoever je dat doortrekt. Nu geldt het alleen voor diegenen die in effecten handelen met het publiek, maar iemand in de back office is natuurlijk ook belangrijk. Het is nogmaals wat ons betreft de verantwoordelijkheid van het bestuur.

Uw secretaris van het bestuur, de heer Canneman, pleitte in het verleden voor toegang tot politie- en justitiedossiers. Lukt dat?

Dat gebeurt al, maar via de landelijke Officier van Justitie. Die haalt uit het register wat voor ons van belang is. Dat is zijn discretie. We krijgen dus niet het hele dossier te zien.

Een andere wens van u is een systeem van boetes en dwangsommen. Maar moet je eigenlijk niet iedere schijn van manipulatie en onzuiver gedrag voorkomen en dus juist niet met boetes en dwangsommen gaan werken?

Als je iemand verwijderd uit de markt, dan lijdt deze persoon daar schade van. Dat zal hij niet een, twee, drie over zijn kant laten gaan, dus de argumenten moeten wel goed zijn. De schijn alleen is dus onvoldoende.

'De schijn alleen is dus onvoldoende'

En dat is ook het standpunt van de rechter.

Die boetes en dwangsommen dienen dus de pragmatiek en niet de ethiek?

Er worden nogal wat vragen over gesteld, want er speelt ongeveer het vraagstuk of de opsporende

instantie ook de bestraffende instantie mag zijn. Bij de Belastingdienst gebeurt dat ook, alleen is de Belastingdienst onderdeel van een ministerie. Enkele juristen hebben al bezwaar gemaakt, maar wij zien helemaal geen bezwaren. Ten eerste kun je altijd in beroep tegen een door ons opgelegde boete, en wel bij twee instanties, dus de hele rechterlijke weg staat open. En bovenal zullen wij die boetes en dwangsommen gebruiken voor het administratieve traject. Bij ons moeten mensen bijvoorbeeld iedere maand, soms per kwartaal of per jaar, een CAD-status inleveren en sommigen zijn of altijd te laat, of wat ze inleveren voldoet niet aan de normen die daaraan gesteld zijn. Nu kunnen we alleen mopperen, maar we hebben geen sancties, behalve het intrekken van de vergunning en dat vinden we vaak te zwaar. Zodra we boetes mogen geven is het: een keer te laat, tweede keer boete en volgende keer wellicht een dwangsom. Dat gaat echt goed werken. Maar we mogen ze ook bij voorwetenschap gebruiken. Als wij constateren dat iemand gebruik heeft gemaakt van voorkennis, dan zouden wij dat met een boete mogen afdoen. Als we dat doen, kan de

rechter daarna niets meer doen. Dit vereist dus een nauwe afstemming met het OM.

Zo nadert u wel erg dicht het publieke domein en het grensgebied is nogal glibberig. U verzet zich bijvoorbeeld tegen aangifteplichten, zo lees ik in de krant.

Nee, dat heeft u nergens gelezen, maar u hebt misschien wel goed geluisterd. Het heeft nergens gestaan dat toezichthouders zich daartegen verzetten. Wel is op enige voorzichtigheid aangedrongen omdat te vroegtijdige aangifte wel eens strijdig kan zijn met het toezichtsbelang.

De Verzekeringkamer worstelt er ook mee. Trekt u nu wel één lijn met uw collega-toezichthouders?

Wij houden in ieder geval altijd heel goed overleg. We hebben redelijk gescheiden werkerreinen, zij het dat we met name DNB vaak tegenkomen, want een bank is tevens een grote effecteninstelling, dus de bank heeft met twee toezichthouders van doen, soms met drie.

Moeten die drie toezichthouders eigenlijk niet in één organisatie?

'Ik denk dat het toezicht de markt volgt'

Ik denk dat het toezicht de markt volgt. Als de markt zich wijzigt, zal het toezicht aangepast moeten worden. En welke vorm dat gaat krijgen? Er zijn altijd mensen die zich geroepen voelen om dan maar wat te roepen. Vooralsnog voldoet de huidige structuur uitstekend, al vergt het een toenemende samenwerking van de toezichthouders.

Geld is net als water, het stroomt naar het laagste punt. In hoeverre slaat het massale, vrije internationale kapitaalverkeer de bodem onder uw voeten weg?

Inderdaad maakt de hele internationalisatie het wel veel moeilijker. Een goede internationale samenwerking tussen toezichthouders is dus nodig. Binnen Europa is dat goed geregeld, daarnaast kennen wij zogeheten m.o.u.'s ('memoranda of understanding', red.) met andere landen.

Nu zegt mijnheer Möller dat hij ook niet precies weet hoe in het nieuwe Europa de beurzen samenwerken, de listing overnemen. Hij voorspelt dan dat, als iemand, waar dan ook, een order wil plaatsen, het systeem voor de plek kiest waar op dat moment de beste prijs is. De toezichthouders in de diverse landen moeten dan wel buitengemeen hartelijk samenwerken, als het al mogelijk is om de ordergang te blijven traceren.

Dat is allemaal mogelijk: iedere beurs heeft een toezichthouder. Dus als het beeld zo wordt als mijnheer Möller schetst, en er een veld van regionale beurzen in Europa is en een Europese beurs voor de

top driehonderd of vijfhonderd, dan heeft die beurs ook een toezichthouder. Maar wie die toezichthouder zal zijn weet ik vandaag de dag ook nog niet. De Europese toezichthouders werken al heel nauw samen in het FESCO, om de doodeenvoudige reden dat we allemaal vanuit dezelfde basis werken, namelijk de Europese richtlijnen. FESCO streeft er binnen Europa naar om, conform richtlijnen uitgevaardigd door de Europese Commissie, zijn werk te doen. Alle landen moeten die richtlijnen opnemen in hun wetgeving en dat doen zij ook. Dat is wel gecompliceerd, want alle landen voeren het net anders uit. Daardoor heb je toch grote verschillen, ook al omdat de juridische systemen anders zijn en het niet anders kan. Vervolgens probeert FESCO dat weer te harmoniseren en dat is een lang proces, maar het werkt wel.

De heer Overmars van de NVB zei altijd plastisch: even voorbij Eindhoven kan je de Middellandse Zee al horen klotsen. Als je, vanwege de culturele verschillen, verschillende interpretaties kunt krijgen over toezichtregels, dan ontstaat er toch geen level playing field?

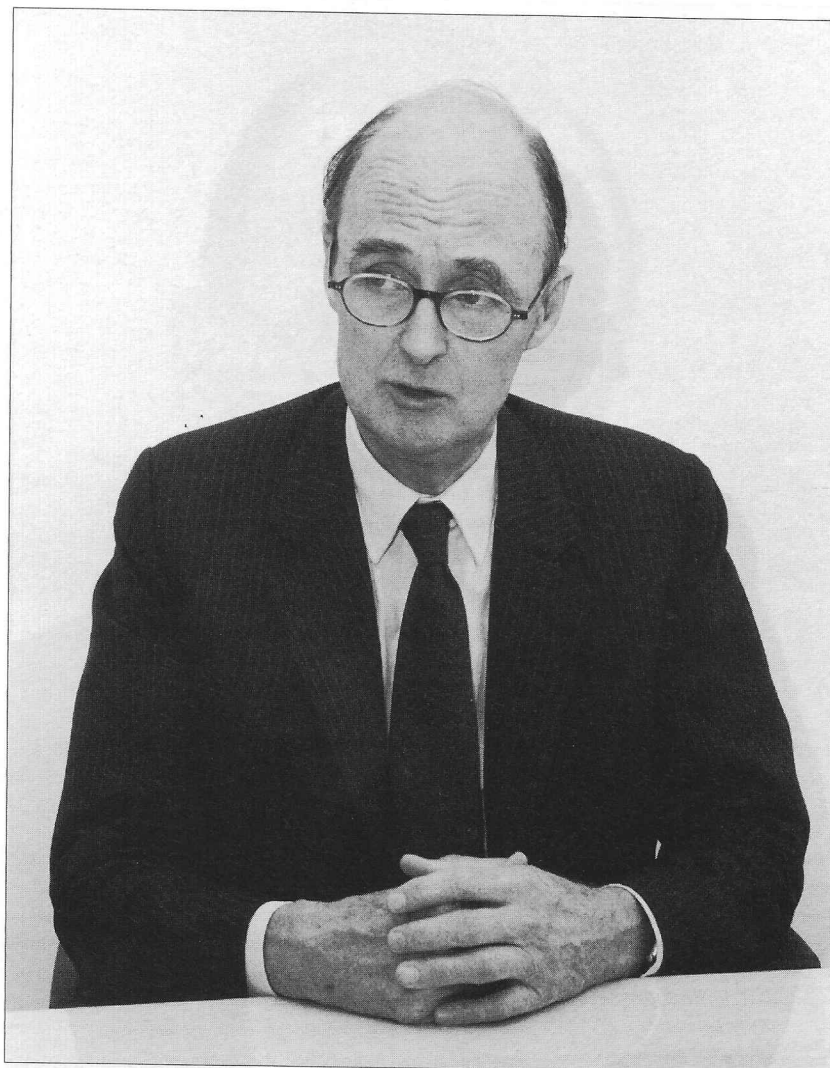
Dat zijn processen die niet een, twee, drie klaar zijn, maar in Europa momenteel wel snel gaan. Het eindbeeld, al ligt dat nog ver, is een Europese toezichthouder. In Amerika zijn ze al een heel eind. Japan is een verhaal apart, maar dat heeft ook een goed gereguleerde markt. Dan heb je toch al een groot deel van de wereld te pakken.

Dit gesprek gaat eigenlijk de hele tijd over integriteit, in de betekenis van onkreukbaarheid. Een andere betekenis van integriteit is onaantastbaarheid. Wat is uw mening over de oprukkende criminaliteit en de bestrijding daarvan?

Dat hangt natuurlijk nauw samen met het hele integriteitsvraagstuk. Het parlement is van mening dat de integriteitsbewaking heel belangrijk is in de financiële sector. Dat vinden wij ook. We moeten alleen oppassen dat we van de toezichthouders geen politieagenten maken, want dat zijn we niet. Die kant mag het ook niet opgaan, want dan krijgen we taken opgelegd waar we niet voor opgericht zijn en toegerust zijn. Als een particulier transacties doet via het financiële systeem, via commissionairs of een bank, en hij en de bank houden zich aan alle regels, dan is voor ons de kous af. Als het een crimineel is die dat geld op criminele wijze verkregen heeft, valt dat buiten ons gezichtsveld. Daarvoor hebben we de politie, de FIOD, de ECD, en dat moet je niet gaan vermengen. Het gevaar is dat er een soort beeldvorming ontstaat dat de toezichthouders ook daarvoor verantwoordelijk zijn. Maar wij kunnen dat niet zien.

Maar de Wet MOT is toch van toepassing?

Natuurlijk worden er regels toegepast. Als een dief gebruikmaakt van de trein, kan je daar moeilijk de NS op aanspreken. Wie er ook gebruik van maakt, zolang hij zich een beetje netjes gedraagt, doet de NS zijn werk. Dat geldt voor ons ook. Toch wil je voor-

komen dat ongewenste elementen van het systeem gebruikmaken en daarvoor zijn de Wet MOT, de Wif, het 'ken je klant' voor de financiële instellingen. Dat is natuurlijk belangrijk, want je moet het financiële systeem niet openstellen voor criminelen.

En wat te doen tegen de onderwereld die in de financiële bovenwereld probeert binnen te dringen?

Daar moet je het systeem dus tegen wapenen. En daar zijn middelen voor. Je hebt de verklaring van geen bezwaar: als iemand 5% aandeelhouder wordt in een effecteninstelling, moet hij over een verklaring van geen bezwaar beschikken. Wij kijken altijd of zo iemand betrouwbaar is. En als wij vinden dat een aandeelhouder onbetrouwbaar is, dan krijgt hij geen verklaring van geen bezwaar. Dus dat is een manier om je systeem te beveiligen.

Hoe worden de bestuursleden van de STE eigenlijk benoemd?

Alle bestuursleden worden door de minister benoemd, dus formeel gezien mag de minister zeg-

gen: dit is Piet en die maak ik bestuurslid. In de praktijk maken wij een voordracht. We worden benoemd voor vier jaar, maar je stapt in de zittingsperiode van je voorganger. En je mag maximaal 12 jaar zitten, dus drie termijnen.

Was u van plan om die vol te maken?

Daar heb ik in het geheel nog niet over nagedacht. Mijn taak is om een STE neer te zetten. We hebben gereorganiseerd, we zijn het versneld aan het uitbouwen en dat is een grote klus. In een kleine organisatie heb je nog geen aparte personeelsfunctionaris en financiële administrateur. Dat punt zijn wij voorbij, organisatorisch staan we er, ook de ondersteunende diensten. Met zo'n grote instroom hoor je natuurlijk een perfect opvangsysteem te hebben. Je haalt mensen uit de markt die qua opleiding goed zijn, maar nog niet over de vaardigheden beschikken die ze nodig hebben. Alles komt op zijn plaats, maar voordat die STE staat, zal dat nog wel even duren.

De fase van het 'keffende hondje' is voorbij?

Ik kan u een hele rij instellingen presenteren die ons allang geen keffend hondje meer vinden.

Maar u bent ook nog niet een echte 'brullende leeuw'?

Dat willen wij ook niet worden, want wij houden niet van publiciteit in de zin van dat iedere maatregel die wij nemen, onmiddellijk schadelijke gevolgen heeft voor het slachtoffer als het publiekelijk bekend wordt. Dat is niet de bedoeling. Een toezichthouder werkt in stilte voor wat betreft de buitenwereld, maar natuurlijk niet voor de vergunninghouder die donders goed weet waar hij mee bezig is.

Stel dat ING en ABN AMRO ook nog eens een conglomeraat willen gaan vormen. Van meneer Schilder mag dat nu. Is het dan niet zo dat er een ongrijpbare grote instelling gaat ontstaan? De Engelsen hebben daar een mooi spreekwoord voor, van die hond en die staart en wie kwispelt er nu.

Ik denk dat ze tegenwoordig toch eerst een vergunning moeten vragen aan mijnheer Kist van de Nma en daar zouden ze wel eens problemen kunnen krijgen. Als je een te dominerende positie op de Nederlandse markt zou krijgen hebben we daar een toezichthouder voor die dat mag verbieden.

De regels volgens de markt?

Je reglementeert een markt, dat wil iedereen, om een zo eerlijk mogelijke markt te hebben. Als er dingen gebeuren die in strijd zijn met die regels, dan kun je zeggen dat dat niet mag, klaar. Als het spel goed gespeeld wordt en iemand wil iets doen dat in strijd is met de regels, dan komt hij eerst praten. Hij zegt dan: ik wil dit, ik zie dat het in strijd is met de regels, maar er is eigenlijk geen reden, want jullie maken al die regels voor een eerlijke markt en wat ik wil, voldoet daar allemaal aan, dus pas je regels aan. Daar moet dan naar gekeken worden. ♦

drs. N. Kingma

drs. J.J.M. Schipper

11 september 1998